

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**УДОСКОНАЛЕННЯ
НАВЧАЛЬНО-ВИКОВОГО ПРОЦЕСУ
В ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ**

Збірник науково-методичних праць

(ВИПУСК 17)

Мелітополь, 2013

УДК 631.171

Удосконалення навчально-виховного процесу в вищому навчальному закладі, вип. 17 / Збірник науково-методичних праць/ Таврійський державний агротехнологічний університет - Мелітополь, 2013 с. - 220.

В цьому випуску праць наводяться матеріали з навчально-методичної і виховної роботи науково-педагогічних працівників університету за підсумками науково-практичної конференції 2012-2013 навчального року.

Випуск призначений для ВНЗ різних рівнів акредитації.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Кюрчев В. М., к.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор); Ломейко О.П, к.т.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ТДАТУ (заступник головного редактора); Скляр О. Г, к.т.н., доцент, перший проректор; Надикто В.Т., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Бойко О.В., к.т.н., доцент начальник науково-методичного центру; Кюрчев С.В., к.т.н., доцент, декан Механіко-технологічного факультету; Федюшко Ю.М, д.т.н., професор, декан Енергетичного факультету, Карман С.В., к.т.н., доцент, декан факультету Економіки та бізнесу; Малкіна В.М., д.т.н., професор, декан факультету Інженерії та комп'ютерних технологій; Іванченко О.А., к.с.г.н., доцент, декан факультету Агротехнологій та екології

Статті опубліковані мовою оригіналу.

Адреса редакції: 72312, м. Мелітополь, пр. Б.Хмельницького, 18, ТДАТУ

e-mail: office@tsaa.artsv.net

| | |
|---|-----|
| Чкан І.О. Активні методи навчання при підготовці фахівців з фінансів | 82 |
| Сокил О.П. Навчально-виховний процес у ВНЗ | 84 |
| Браташ О.В. Аспекти соціального сприйняття у педагогічному спілкуванні | 87 |
| Браташ О.В. Формування правової культури студентської молоді | 90 |
| Нестеренко С.А., Бочарова Н.О. Моніторинг освітньої діяльності ВНЗ України | 94 |
| Бочарова Н.О., Нестеренко С.А. Концептуальні основи організації проведення моніторингу системи управління якістю ВНЗ | 98 |
| Яцух О.В., Бойко О.В. Методика екологічного виховання студентства в вищих навчальних закладах | 104 |
| Федюшко Ю.М., Федюшко М.П. Сталий розвиток та проблеми його впровадження в Україні | 108 |
| Федюшко Ю.М., Федюшко М.П. Виховний процес в студентському гуртожитку | 113 |
| Жукова Т.В. Навчання студентів-економістів фахової лексики | 119 |
| Жукова Т.В. Організація процесу навчання на занятті з іноземної мови | 122 |
| Карман В. М., Карман С. В. Вплив артистизму викладача на його діяльність у вищій школі | 124 |
| Карман В. М., Карман С. В. Взаємозв'язок педагогічної толерантності з особистісними якостями викладача вищої школи | 127 |
| Герасько Т.В., Фазилова Е.С. Критерії оцінювання професійних функцій викладача | 131 |
| Фазилова Е.С. Методика формування ужиткових знань з хімії у навчальному процесі | 136 |
| Болтянський Б.В. Теоретико-методичні аспекти організації практичного навчання при вивченні студентами дисципліни «Машини, обладнання та їх використання в тваринництві» | 140 |
| Побігун А.М., Бойко О.В., Халіман І.О. Методичні аспекти практичної підготовки студентів ВНЗ | 144 |
| Болтянська Н.І., Болтянський О.В. Концепції, основні властивості і характеристики якості освітнього процесу | 149 |
| Дереза О.О., Дереза С.В. Наскрізна практична підготовка студентів - адаптація майбутніх фахівців до виробництва | 152 |
| Скляр О.Г., Скляр Р.В. Технологія інтерактивного навчання | 155 |

УДК.378.147

ТЕХНОЛОГІЯ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ

Скляр О.Г., доцент, к.т.н.,

Скляр Р.В., доцент, к.т.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет,

Тел. (0619)42.05-70

Анотація - в статті розглянуті суть технології та прийоми інтерактивного навчання від найпростіших («Робота в парах», «Карусель», «Мікрофон») до складних («Мозаїка», «Мозковий штурм», «Аналіз ситуації»)

Ключові слова - інтерактивне навчання, прийоми навчання, методика, групи студентів, «Робота в парах», «Карусель», «Мікрофон», «Мозаїка», «Мозковий штурм», «Аналіз ситуацій.

Існують різні форми навчання [1, 3]. Викладач розуміє, що більшість студентів потребують різних методів навчання, і для досягнення певних результатів, повинен пам'ятати про це. Від занять, де в центрі уваги перебуває викладач, в епоху інформації слід переходити до занять, де учні діють і самі доходять висновків з допомогою викладача.

За таких умов студенти прагнуть бути почутими, намагаються висловлюватися з порушеної теми, пропонувати, не боячись помилитися, свої варіанти.

На сучасному занятті доцільно використовувати різноманітні форми і методи організаційної роботи студентів, що дозволяють розкрити вміст їх суб'єктивного досвіду із запропонованої теми. Ретельно продумувати чергування видів робіт, типів завдань для уникнення стомлюваності студентів, прагнути до створення ситуації успіху для кожного студента.

Важливе місце в особистісно-орієнтованому навчанні посідають інтерактивні технології.

Суть технології Навчання відбувається шляхом взаємодії всіх навчаючихся. Це спілкування (колективне, кооперативне, навчання у співпраці), у якому і викладач, і студенти є суб'єктами. Викладач виступає лише в ролі координатора, організатора процесу навчання.

Інтерактивне навчання найбільше відповідає особистісно-орієнтованому підходу до навчання. Моделюються реальні життєві ситуації, пропонуються проблеми для спільного розв'язання, застосовуються рольові ігри.

Прогнозовані результати. Формування в студентів основних пізнавальних і громадянських умінь, а також навичок і зразків поведінки в

суспільстві. Розвиток ініціативи, незалежності, уяви, самодисципліни, співпраці з іншими учнями.

Сучасна методика має багатий арсенал прийомів інтерактивного навчання від найпростіших («Робота в парах», «Карусель», «Мікрофон») до складних («Мозаїка», «Мозковий штурм», «Аналіз ситуації»), а також імітаційні ігри, дискусії, дебати.

Використання інтерактивних технологій не самоціль, а засоби створення атмосфери доброзичливості й порозуміння, зняття з душі студента почуття страху, зробити його розкутим, нав'язати впевненість у своїх силах, налаштувати на успіх, виявити здібність до творчості.

Систематичне засвоєння інноваційних форм роботи дасть змогу викладачеві успішно розв'язати порушені проблеми. Для цього треба:

- визначити рівень підготовленості групи до сприйняття тієї чи іншої технології;
- провести достатню попередню підготовку;
- забезпечити послідовність в освоєнні студентами певних прийомів роботи;
- дати студентам інструктивні матеріали.

1. «Робота в парах»

(Один проти одного, один - вдвох - всі разом, «Думати працювати в парі, обмінятися думками»)

Технологія особливого ефективна на початкових етапах навчання студентів роботи у малих групах. Робота в парах дає час подумати, обмінятися ідеями з партнером і лише потім озвучити свої думки перед групою. Вона сприяє розвитку навичок спілкування, вміння висловлюватись, критичного мислення, вміння вести дискусію й переконувати співрозмовника.

Під час роботи в парах можна швидко виконувати завдання, які за інших умов потребують великої затрати часу:

- обговорити короткий текст, завдання;
- узяти інтерв'ю і визначити ставлення партнера до тої чи іншої навчальної діяльності;
- зробити редагування письмової роботи один одного;
- сформулювати підсумок заняття;
- протестувати та оцінити один одного;
- дати відповіді на запитання викладача;
- порівняти записи, зроблені в групі.

2. «Карусель»

Цей варіант кооперативного навчання найбільш ефективний для одночасного включення всіх учасників в активну роботу з різними партнерами зі спілкування для обговорення дискусійних питань.

Ця технологія застосовується для:

- обговорення будь-якої гострої проблеми з діаметрально протилежних позицій;
- збирання інформації з якої-небудь теми;

- Інтенсивної перевірки обсягу й глибини наявних знань (напрямку, термінів);

- для розвитку вмінь аргументувати власну позицію.

3. «Ротаційні (змінювані) трійки»

Діяльність студентів у цьому випадку є подібною до роботи в парах. Цей варіант кооперативного навчання сприяє активному, ґрунтовному аналізу та обговоренню нового матеріалу з метою цього осмислення, закріплення та засвоєння.

4. «Акваріум»

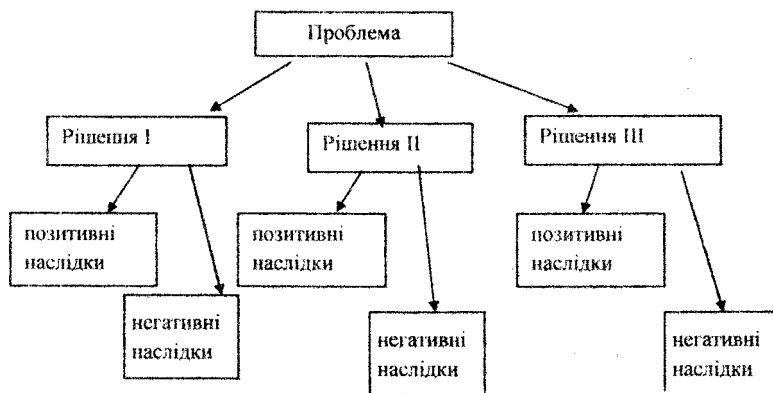
Ще один варіант кооперативного навчання, що є формою діяльності студентів у малих групах, ефективний для розвитку навичок спілкування в малих групах, вдосконалення вміння дискутувати та аргументувати свою думку. Може бути запропонований тільки за умови, що студенти вже мають добрі навички гри.

5. «Ажурна пилка»

Технологія використовується для створення на уроці ситуації, яка дає змогу студентам працювати разом для засвоєння великої кількості інформації за короткий відрізок часу. Ефективна і може замінити лекції у тих випадках, коли початкова інформація повинна бути донесена до студентів перед проведенням основного (базисного) заняття або доповнювати його. Заохочує студентів допомагати один одному, вчитися навчаючи.

6. «Дерево рішень»

Як варіант технології вирішення проблем можна використовувати «Дерево рішень», яке допомагає студентам проаналізувати та краще зрозуміти механізм прийняття складних рішень.



7. «Мікрофон»

Варіантом загальногрупового обговорення є технологія «Мікрофон», яка надає можливість кожному сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку чи позицію.

8. "Незакінчене речення"

Цей прийом часто поєднується з «Мікрофоном» і дає можливість працювати над формою висловлення власних ідей, порівнювати їх з іншими. Дає присутнім змогу долати стереотипи, вільніше висловлюватися щодо запропонованих тем, відпрацьовувати вміння говорити коротко, але по суті й переконливо.

9. «Обговорення проблеми в загальному колі»

Ця технологія застосовується, як правило, в комбінації з іншими. Її метою є прояснення певних положень, привертання уваги студентів до складних або проблемних питань у навчальному матеріалі, мотивації пізнавальної діяльності, актуалізація опорних знань.

10. «Мозковий штурм»

Інтерактивна технологія колективного обговорення, що використовується для вироблення кількох вирішень конкретної проблеми. Спонукає студентів проявити уяву та творчість, дає можливість їм вільно висловлювати свої думки.

Мета «Мозкового штурму» чи «Мозкової атаки» в тому, щоб зібрати якомога більше ідей щодо проблеми від усіх студентів протягом обмеженого періоду часу.

11. «Навчаючи - навчаю»

Метод використовується при вивченні блоку інформації або при узагальненні та повторенні вивченого. Він дає можливість студентам узяти участь у передачі своїх знань одногрупникам. Використання цього методу дає загальну картину понять і фактів, що їх необхідно вивчити на занятті, а також викликає певні запитання та підвищує інтерес до навчання.

Висновки. Інтерактивне навчання найбільше відповідає особистісно-орієнтованому підходу до навчання. Моделюються реальні життєві ситуації, пропонуються проблеми для спільного розв'язання, застосовуються рольові ігри.

Література.

1. Пометун О.І. Енциклопедія інтерактивного навчання/ О.І. Пометун.-К., 2007. - 56 с.
2. Токмань Г. Сучасні навчальні технології та методи викладання. Інноваційні технології : модульно - розвивальна система навчання/ Г.Токмань//Дивослово - 2002. - №11.
3. Варзацька Л. Інтерактивні технології в системі особистісно - зорієнтованої освіти/ Л. Варзацька, Л. Кратасюк//Дивослово. - 2006,- №4.

TECHNOLOGY INTERACTIVE LEARNING

A. Sklyar, R. Sklyar

Summary

The article deals with the essence of technology and interactive teaching methods from simple («Working in pairs», «Carouseb», «Microphone») to complex («Mosaic», «Brainstorm», «Situation Analysis»).